

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

Utveckling av grunderna för talan i Högsta domstolens mål nr B 4411-2009

Överklagandet

I överklagande den 12 oktober 2009 yrkade jag att Högsta domstolen med ändring av en dom från Hovrätten för Västra Sverige skulle förordna om förverkande, enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken, av personbilen L eller dess värde.

Jag har beviljats anstånd med att utveckla grunderna för överklagandet och skälen för prövningstillstånd till den 23 oktober 2009.

Grunder för överklagandet

Bakgrund

Åtalet

S åtalades för bl.a. grovt narkotikabrott.

I stämningsansökan framställdes även ett särskilt yrkande om förverkande av i förvar tagna personbilen L enligt 36 kap. 1 b och 1 c §§ brottsbalken. Därvid angavs att det framstod som klart mer sannolikt att Ss förmögenhet härrörde från utbyte av brottslig verksamhet än att så inte var fallet.

Tingsrättens dom

Tingsrätten dömde S för bl.a. grovt narkotikabrott till fängelse 12 år 6 månader.

Den i beslag tagna personbilen L förklarades förverkad. Samtidigt beslutade tingsrätten om kvarstad avseende bilen.

Av åklagarens sakframställning i tingsrätten framgick att bilen var en BMW X5 och att den i utredningen var värderad till cirka 150 000 kronor.

Mot Ss bestridande fann tingsrätten bevisat att bilen tillhörde och ägdes av honom. Mot bakgrund bl.a. av omständigheterna kring Ss inblandning i de olika

narkotikaaffärerna framstod det enligt tingsrätten som klart mer sannolikt att han kunnat förvärva denna relativt dyra bil som en följd av utbyte av brottslig verksamhet än att så inte var fallet.

Hovrättens dom

Både S och åklagaren överklagade tingsrättens dom. Ss talan i hovrätten riktades bl.a. mot tingsrättens förordnande om förverkande.

Hovrätten ändrade tingsrättens dom bl.a. på så sätt att förverkandeyrkandet och yrkandet om kvarstad ogillades. Vidare upphävdes vad tingsrätten hade förordnat om beslag av personbilen L.

Hovrättens dom mot S avsåg i ansvarsdelen två fall av grova narkotikabrott. Han dömdes för att ha främjat handel med 1 kg kokain som anlänt till Sverige från Kosovo genom att ha ekonomiska intressen i partiet och genom att ha förmedlat kontakter mellan i narkotikahandeln inblandade personer. Vidare dömdes S för att tillsammans och i samförstånd med ytterligare personer ha kommit överens om att införskaffa ett stort parti heroin i Kosovo, föra det till Sverige och här överlåta det till andra personer. Enligt domen har S delfinansierat inköpet av 6 kg heroin genom att lämna över pengar för betalningen för vidarebefordran till Kosovo. Narkotikabrotten bedömdes som grova då de avsett särskilt stora mängder narkotika och utgjort led i en verksamhet som utövats yrkesmässigt och i stor omfattning.

Av hovrättens dom framgår att S i hovrätten hävdade att han försörjer sig på att köpa och sälja bilar svart, dvs. utan att redovisa verksamheten för beskattning. Flera vittnen berättade i hovrätten om bilaffärerna. Enligt ett vittne hade han tillsammans med S importerat cirka 70-80 bilar från Italien. Hovrätten ifrågsatte inte att S hade ägnat sig åt att köpa och sälja bilar.

Under rubriken *Förverkande och beslag m.m.* uttalade hovrätten följande.

Narkotikabrott är ett sådant brott som enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken är s.k. förverkandeutlösande. Det innebär att egendom som påträffas hos den tilltalade kan förverkas om det framstår som klart mera sannolikt att den utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. Det är åklagaren som har bevisbördan för att den egendom som avses med förverkandeyrkandet utgör utbyte av brottslig verksamhet. Vad som allmänt sett talar för att viss egendom utgör utbyte av brottslig verksamhet är att tillgångarna framstår som orimliga med hänsyn till innehavarens reella möjligheter att på laglig väg bygga upp och bibehålla en förmögenhet.

Åklagaren har som skäl för att den i beslag tagna bilen ska förklaras förverkad anfört att S inte har haft några lagliga tillgångar som gör att han har haft möjlighet att hålla sig med en bil värderad till cirka 150 000 kronor. Åklagaren har även gjort gällande att även om det inte visats vara mer sannolikt att bilen i sig utgör utbyte av brott så har Ss svarta bilaffärer – vilka utgjort skattebrott – möjliggjort hans förvärv av bilen.

S har förnekat att bilen är hans.

Hovrätten delar tingsrättens uppfattning att det är visat i målet att S är ägare till bilen. Åklagaren har åberopat utdrag ur taxeringsuppgifter avseende 2007 och 2008 års taxering som visar att S dessa år inte redovisat några inkomster och att hans sambos inkomster varit relativt blygsamma.

Hovrätten har funnit det utrett att S handlat med bilar. Hovrätten saknar kännedom om när S förvärvat den aktuella bilen som får anses ha ett värde som inte är orimligt högt. Även om mycket talar för att S förvärvat bilen som en följd av utbyte av brottslig verksamhet anser hovrätten att det uppställda beviskravet inte är uppfyllt. Enligt hovrättens mening är ett förverkande på grund av utebliven inbetalning av skatt för näringsverksamhet med bilhandel att föra intentionen bakom nu aktuella bestämmelser för långt. Yrkandena om förverkande och om kvarstad ska därför ogillas.

De två nämndemännen i hovrätten var skiljaktiga och ville förverka bilen.

Kronofogdemyndighetens beslut om utmätning

Kronofogdemyndigheten har den 17 september 2009 tillställt Polismyndigheten i Göteborg ett förbudsmeddelande av vilket framgår att Kronofogdemyndigheten har utmätt den i målet aktuella personbilen. Enligt uppgifter från Kronofogdemyndigheten har bilen utmätts för den skuld till Folksam som redovisas i förundersökningsmaterialet. Skulden uppgår i dag till cirka 57 500 kronor. Vidare finns en skuld till Trafikförsäkringsföreningen på cirka 10 000 kronor. Bilen, som i förundersökningen är värderad till cirka 150 000 kronor, är anmäld att försäljas exekutivt den 29 oktober 2009.

Grunderna för överklagandet

Förverkande av utbyte av brott

Av äldre förarbetsuttalanden framgår att med termen utbyte av brott avses i 36 kap. 1 § brottsbalken såväl konkret egendom som någon kommit över genom brott, som det till ett penningbelopp uppskattade värdet av vad som åtkommit. Begreppet omfattar sålunda både konkreta föremål som abstrakt vinst. I det lagförslag som hade remitterats till Lagrådet talades inte om ”utbyte” utan om ”vinning” av brott. På inrådan av Lagrådet valdes i stället ordet utbyte vilket ansågs vara en förutsättning för att även fånga in konkreta föremål (prop. 1968:79, s. 47, 76 och 79).

Genom lagstiftning år 2005 kom brottsbalkens bestämmelser om förverkande av bl.a. utbyte av brott att även bli tillämpliga på alla brott enligt andra lagar eller författningar för vilka det är föreskrivet fängelse i mer än ett år. Genom att en ny bestämmelse infördes i 13 a § skattebrottslagen gjordes dock undantag för brott enligt skattebrottslagen. Vidare preciserades begreppet utbyte av brott i och med att en ny regel infördes i 36 kap. 1 a § andra stycket brottsbalken. Det gjordes då klart att även egendom som trätt i stället för utbyte, avkast-

ning av utbyte och avkastning av det som trätt i stället för utbyte är att anse som utbyte av brott och därför kan bli föremål för förverkande.

I propositionen till 2005 års lagändringar konstaterades att i Europarådets förverkandekonvention från år 1990 avsågs med vinning varje ekonomisk fördel av brottsliga gärningar. Den kan bestå av all slags egendom såväl materiell som immateriell samt lös eller fast egendom. Vidare uttalades att begreppet utbyte i 36 kap. 1 § brottsbalken i allt väsentligt torde motsvara vinning med den innebörd detta uttryck har enligt förverkandekonventionen (se prop. 2004/05:135, s. 94).

När det gäller frågan om förverkande av utbyte av skattebrott uttalades i den nämnda propositionen att det belopp som felaktigt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till en person genom ett skattebrott inte ursprungligen har varit tänkt att kunna bli föremål för förverkande. Vidare konstaterades att någon sådan regel inte fanns i skattebrottslagen varför utbytet av skattebrott då inte kunde bli föremål för förverkande. Om en person dömdes för skattebrott angavs han eller hon i stället i de allra flesta fallen bli föremål för beskattning enligt reglerna i skattelagstiftningen. Det belopp som undandragits staten genom ett skattebrott blev således föremål för beskattning och inte förverkande. Enligt regeringens mening saknades det skäl att ersätta beskattningsförfarandet med förverkande i de fall skatteundandragandet utgjort ett skattebrott. Tvärtom ansågs ett sådant system kunna leda till oklarheter i rättstillämpningen och motstridiga beslut inom ramen för olika processer. Den svenska lagstiftningen beträffande indrivning av skattefordringar fick enligt regeringen anses motsvara de krav rådets rambeslut ställde på medlemsstaterna vad gäller att frånta gärningsmannen vinningen av skattebrott (a. prop. s. 100 f).

I författningskommentaren till 36 kap. 1 a § andra stycket brottsbalken konstaterades att i bestämmelsen anges att egendom som trätt i stället för utbytet anses som utbyte. Genom denna ändring angavs egendom som trätt i stället för det ursprungliga brottsutbytet kunna bli föremål för sakförverkande. Som exempel nämndes att om den som begått en stöld säljer stöldgodset och köper en bil för den erhållna köpeskillingen, kan just bilen förklaras förverkad. Även egendom som ersatt något som i sin tur har trätt i stället för det ursprungliga brottsutbytet angavs kunna bli föremål för sakförverkande. Det ansågs alltså saknas betydelse om egendomen omvandlats i flera led (a. prop. s. 160 f).

Utvidgat förverkande

Bestämmelsen

Bestämmelsen i 36 kap. 1 b § första stycket brottsbalken om s.k. utvidgat förverkande infördes genom lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2008. Lagändringen genomfördes i syfte att se till att den svenska rätten uppfyller de krav som ställs i artikel 3 i rådets rambeslut 2005/212/RIF om förverkande av

vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott. Samtidigt ändrades och flyttades den dåvarande bestämmelsen i 36 kap. 1 a § andra stycket till 36 kap. 1 c § varvid det klargjordes att paragrafen – genom att den även kom att avse utbyte av brottslig verksamhet – även är tillämplig vid förverkande enligt 36 kap. 1 b §.

Enligt 36 kap. 1 b § första stycket brottsbalken ska, då någon döms för ett brott för vilket är föreskrivet fängelse i sex år eller mer och som varit av beskaffenhet att kunna ge utbyte, egendom förklaras förverkad om det framstår som klart mera sannolikt att den utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet.

Genom bestämmelsen om utvidgat förverkande övergavs den tidigare strikta synen på att förverkande av utbyte av brott kräver ett direkt samband mellan ett visst konkret brott och vinster av just det brottet. Det utvidgade förverkandet innebär att det vid viss allvarlig brottslighet ska vara möjligt att förverka inte bara utbyte av ett visst konkret brott, utan också utbyte av en inte närmare preciserad brottslig verksamhet. När det gäller sambandet mellan det som förverkas och den brottsliga verksamheten infördes ett sänkt beviskrav i förhållande till vad som i allmänhet gäller i brottmålsprocessen.

Förarbetena

Enligt 36 kap. 1 b § första stycket brottsbalken kan förverkande av utbyte av brottslig verksamhet beslutas när någon döms för ett brott för vilket är föreskrivet fängelse i sex år eller mer. I propositionen till bestämmelsen uttalas att det inom specialstraffrätten bara är ett mindre antal brott som har sådan straffskala att den nya förverkandeformen kan aktualiseras. Därvid nämns bl.a. grovt narkotikabrott och grovt skattebrott (prop. 2007/08:68 s. 55 f).

En ytterligare förutsättning för förverkande är att det förverkandeutlösande brottet har varit av beskaffenhet att kunna ge utbyte. Enligt vad som uttalas i propositionen träffas därigenom dels brott som har vinningsrekvisit, dels brott som inte har sådant rekvisit men som i det enskilda fallet har gett eller haft förutsättningar att ge utbyte, dels brott utan vinningsrekvisit men som till sin karaktär är sådana att de kan ge utbyte. Till brott av det sistnämnda slaget torde kunna hänföras t.ex. smuggling, narkotikabrott och skattebrott (a. prop. s. 59 f).

I propositionen konstateras att syftet med utvidgat förverkande är att möjliggöra förverkande av egendom som inte kan knytas till och anses utgöra utbyte av ett visst konkret brott. Mot den bakgrunden valdes uttrycket ”utbyte av brottslig verksamhet” för att klargöra att det inte ställs krav på någon närmare precisering av brottsligheten. Vidare uttalades att prövningen av förverkandefrågan inte syftar till att utreda och fastställa någons skuld, utan till att dra in vinster från en inte närmare preciserad kriminell verksamhet. I författningskommentaren uttalades att åklagaren ska vara befriad från att behöva ange eller bevisa

från vilket eller vilka enskilda brott som egendomen härrör eller att på annat sätt precisera vari den brottsliga verksamheten bestått (a. prop. s. 61 ff och 95).

När det gäller beviskravet uttalas följande i författningskommentaren (a. prop. s. 95 f).

Det är åklagaren som har bevisbördan för att den egendom som avses med förverkandeyrkandet utgör utbyte av brottslig verksamhet. Sambandet mellan egendomen och den brottsliga verksamheten behöver emellertid inte styrkas fullt ut. För att förverkande ska få ske är det tillräckligt att det framstår som klart mera sannolikt att egendomen utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. Härav följer dels att vad åklagaren påstår måste vara sannolikt i sig, dels att sannolikheten för påståendet på ett tydligt sätt ska överträffa sannolikheten för att det förhåller sig på motsatt sätt.

Det uppställda beviskravet ligger därmed mellan "sannolikt" och "ställt utom rimligt tvivel" och är konstruerat i särskilt syfte att möjliggöra sambandsbedömningar som består i att mot varandra väga konkurrerande och var för sig mer eller mindre sannolika förklaringar till en viss egendoms ursprung. En helhetsbedömning ska därvid göras. Av särskild betydelse vid en sådan bedömning torde oftast bli bl.a. egendomens beskaffenhet och de omständigheter under vilka den påträffats samt hur allt detta förhåller sig till vederbörandes personliga och ekonomiska förhållanden.

Vad som allmänt sett talar för att viss egendom utgör utbyte av brottslig verksamhet är att tillgångarna framstår som orimliga med hänsyn till innehavarens reella möjligheter att på laglig väg bygga upp och bibehålla en förmögenhet. Om man hos någon som saknar förvärvsinkomst anträffar dyra kapitalvaror eller lyxartiklar, är detta givetvis sådant som kan tyda på att egendomen inte har åtkommit på laglig väg. Även den omständigheten att en opåkallat stor summa pengar förvaras i en bostad eller lokal kan indikera något motsvarande. Det finns då anledning att anta att det kan röra sig om medel som på grund av sitt brottsliga ursprung inte kan hanteras med anlitan av bank eller finansieringsföretag. Att dyrbar egendom påstås ha förvärvats mot kontant betalning och utan samtidigt upprättande av handlingar som styrker köp och försäljning är ytterligare omständigheter som kan tyda på att egendomen utgör utbyte av brottslig verksamhet.

Vad som å andra sidan kan tala emot att det är fråga om sådant utbyte är att den hos vilken egendomen anträffas har förvärvsinkomster i paritet med vad som kan krävas för att anskaffa egendomen eller att det på andra vägar framkommer rimliga förklaringar till innehavet. Sådana förklaringar kan givetvis komma att involvera även närståendes ekonomiska förhållanden. Att det finns fullständig dokumentation om olika ekonomiska transaktioner och att normala betalningssätt därvid kommit till användning är också sådant som kan tala emot att egendomen har sitt ursprung i brottslig verksamhet.

I bestämmelsens fjärde stycke föreskrivs att utvidgat förverkande inte får beslutas om det är oskäligt. I propositionen uttalas att vid bedömningen av förverkandets skälighet är sådant som att annan betalningsskyldighet ålagts den tilltalade – t.ex. i form av skattetillägg – av beskaffenhet att kunna beaktas (a. prop. s. 97). Vidare kan nämnas att samtidigt med tillkomsten av bestämmelsen om utvidgat förverkande företogs ändringar i taxeringslagen och skattebetal-

ningslagen. Ändringarna innebar att det vid bedömningen av om det annars skulle vara oskäligt att ta ut en särskild avgift som t.ex. skattetillägg med fullt belopp särskilt ska beaktas också det förhållandet att den skattskyldige blivit föremål för förverkande av utbyte av brottslig verksamhet enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken. Därvid krävs det att det förverkandeutlösande brottet är det skattebrott som också ligger till grund för den särskilda avgiften (a. prop. s. 101 ff).

I departementspromemorian Utvidgat förverkande m.m. (Ds 2006:17) diskuterades särskilt om skattebrott borde undantas från bestämmelsens tillämpningsområde. Frågan besvarades nekande varvid anmärktes att skattebrott kan vara såväl förverkandeutlösande som en del av den brottsliga verksamhet på vilken förverkandet grundas (s. 88 ff). I promemorian uttalades i ett annat sammanhang att det som kan bli föremål för utvidgat förverkande är antingen egendom som har förvärvats med hjälp av vinsterna från icke identifierade brott (t.ex. förmögenhetsbrott) eller värdet av den dömdes tillgångar som kan antas motsvara den förmögenhetsökning som härrör från brottsligheten (t.ex. vid skattebrott) (s. 117).

Min bedömning

Inledningsvis anser jag, i likhet med tingsrätten och hovrätten, att i målet är utrett att S äger den aktuella bilen. Den utredning åklagaren åberopat till styrkande av att bilen ägs av S talar för att han förvärvat bilen hösten 2008. Bilen har värderats till cirka 150 000 kronor.

Hovrätten har dömt S för grova narkotikabrott. För detta brott är föreskrivet fängelse i upp till tio år. Grovt narkotikabrott är vidare ett brott som till sin karaktär är sådant att det kan ge utbyte. De grova narkotikabrott som S dömts för utgör därför s.k. förverkandeutlösande brott enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken.

För att den i målet aktuella bilen ska kunna förverkas krävs vidare att det framstår som klart mera sannolikt att den utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet.

S har enligt de taxeringsuppgifter avseende 2007 och 2008 års taxering som åberopats i målet inte redovisat några inkomster medan hans sambos inkomster varit relativt blygsamma. Enligt vad S själv berättat har han försörjt sig genom att köpa och sälja bilar.

Hovrätten har i målet funnit utrett att S handlat med bilar. Jag godtar denna bedömning. S har själv berättat att han bedrivit sin bilhandel svart, dvs. utan att redovisa verksamheten för beskattning. De närmare omständigheterna kring bilhandeln är inte kända. Av tingsrättens dom framgår emellertid att S berättat att han importerat bilar främst från Tyskland och Italien. Han uppgav att han kommit överens med någon bilhandlare om ett pris, varefter bilhandlaren

skickat bilen till Sverige. S har sedan sålt bilen i Sverige för ett pris han själv bestämt. Av hovrättens dom framgår att flera av de vittnen som hördes i hovrätten berättat om Ss bilaffärer. Vittnet MS hade uppgett att han tillsammans med S importerat 70-80 bilar från vittnet DM i Italien, vilket DM också bekräftat. Vidare berättade flera vittnen att S betalade bilarna via bank.

Som framgått i det föregående har hovrätten, även om mycket talar för att S förvärvat bilen som en följd av utbyte av brottslig verksamhet, funnit att det uppställda beviskravet inte är uppfyllt. Enligt hovrättens mening är ett förverkande på grund av utebliven inbetalning av skatt för näringsverksamhet med bilhandel att föra intentionen bakom nu aktuella bestämmelser för långt.

Målet gäller således främst frågan om vilken betydelse det har för tillämpningen av bestämmelsen om utvidgat förverkande att den som förverkandetalan riktas mot påstår att han har haft svarta inkomster, dvs. inkomster som inte redovisats för beskattning.

Som nämnts kan förverkande av utbyte av brott enligt 36 kap. 1 § brottsbalken inte grundas på brott enligt skattebrottslagen. Lagstiftarens uppfattning när det gäller denna fråga har varit att det belopp som undandras staten genom ett skattebrott ska bli föremål för beskattning och inte förverkande. En annan ordning har ansetts kunna leda till oklarheter i rättstillämpningen och motstridiga beslut inom ramen för olika processer. Enligt min mening är denna uppfattning naturlig eftersom utbytesförverkande enligt 36 kap. 1 § brottsbalken förutsätter att åklagaren kan visa att det finns ett direkt samband mellan ett visst konkret brott och vinster av just det brottet.

För tillämpning av bestämmelsen om utvidgat förverkande krävs emellertid inte ett direkt samband mellan ett visst konkret brott och utbyte av just det brottet. Prövningen av frågan om förverkande enligt 36 kap. 1 b § brottsbalken syftar inte till att utreda om någon har begått ett visst brott, utan till att dra in utbyte från en inte närmare preciserad kriminell verksamhet. De argument som talar för att förverkande av utbyte av brott enligt 36 kap. 1 § brottsbalken inte ska kunna grundas på brott enligt skattebrottslagen har därför inte bäring på motsvarande fråga avseende tillämpningen av bestämmelsen om utvidgat förverkande.

Av förarbetena till bestämmelsen om utvidgat förverkande framgår att skattebrott anses som ett brott som till sin karaktär är sådant att det kan ge utbyte. Vidare framgår att skattebrott förutsätts kunna vara såväl förverkandeutlösande som en del av den brottsliga verksamhet på vilken förverkandet grundas. I sistnämnda avseende är det värdet av den dömdes tillgångar som kan antas motsvara den förmögenhetsökning som härrör från brottsligheten som kan bli föremål för utvidgat förverkande.

S har själv berättat att han är bilhandlare och att han bedrivit sin bilhandel svart. Jag har inte någon anledning att ifrågasätta hans uppgifter i denna del. Verksamheten har således inte till någon del redovisats för beskattning. S har inte heller låtit registrera sin näringsverksamhet hos Skatteverket. Vidare har S varit bokföringsskyldig för den näringsverksamhet han bedrivit. Någon bokföring har inte upprättats. På detta sätt har S undandragit skatter och avgifter i form av skatt på inkomst av näringsverksamhet, mervärdesskatt och egenavgifter.

Som nämnts är de närmare omständigheterna kring Ss bilhandel inte kända. S har emellertid medvetet bedrivit verksamheten utan att till någon del redovisa inkomster, skatter och avgifter till Skatteverket. Verksamheten kan sägas ha byggts på och förutsatt att skattebrott begicks. Om den i målet aktuella bilen har finansierats genom inkomster från bilhandeln förutsätter detta att skattebrottligheten har inneburit en allmän förmögenhetsökning hos S. Han har inte i efterhand vidtagit några åtgärder för att tillse att han taxeras och beskattas med utgångspunkt i inkomsterna från hans näringsverksamhet. Även om det inte är möjligt att närmare precisera de skattebrott S begått så har de enligt min mening inneburit att han fått utbyte av brottslig verksamhet i den mening som avses i 36 kap. 1 b § brottsbalken.

S har dömts till ett långt fängelsestraff för grova narkotikabrott. Han har varit en av flera medverkande i en brottslighet som gått ut på att i vinstsyfte transportera mycket stora mängder narkotika från Kosovo till Sverige. Brotten har utgjort led i en verksamhet som utövats yrkesmässigt och i stor omfattning. Ingen tvekan kan råda om att sådan narkotikabrottslighet inbringar stora vinster. S har enligt de i målet åberopade taxeringsuppgifterna under inkomståren 2006-2008 inte haft några förvärvsinkomster. Hans sambos inkomster har varit blygsamma. S har inte redovisat sina inkomster för bilhandeln till beskattning och inte heller i efterhand vidtagit några åtgärder i syfte att vinna rättelse. Det har inte framkommit att S haft några andra inkomster än från den brottsliga verksamhet som skattebrottligheten utgör eller från den narkotikabrottslighet som han har dömts för. Slutligen bör beaktas att S försökt dölja att han äger bilen genom att låta registrera den på en bekant. Även detta tyder på att bilen inte har åtkommit på laglig väg.

Vid en helhetsbedömning anser jag att det får anses framstå som klart mera sannolikt att personbilen L utgör utbyte av brottslig verksamhet än att så inte är fallet. Bilen ska därför förklaras förverkad. Om bilen inte längre finns i behåll bör dess värde i stället förklaras förverkat.

Processfrågor

Skälen för prövningstillstånd

Målet gäller frågan om vilken betydelse det har för tillämpningen av bestämmelsen om utvidgat förverkande att den som förverkandetalan riktas mot påstår att han har haft svarta inkomster, dvs. inkomster som inte redovisats för beskattning.

Lagstiftningen om utvidgat förverkande är ny och har ännu inte blivit föremål för Högsta domstolens prövning. Påståenden om att den som förverkandeyrkandet riktas mot haft inkomster som inte redovisats för beskattning torde inte vara ovanliga och kan förutses komma att bli allt vanligare för det fall hovrättsens synsätt accepteras.

Som framgår av mitt överklagande har en annan avdelning vid Hovrätten för Västra Sverige på motsvarande sätt som i det nu aktuella målet uttalat att det skulle vara att låta intentionen bakom förverkandelagstiftningen för långt att låta förverka egendom på grund av uppgifter om svarta inkomster. Jag har emellertid avstått från överklaga den domen till Högsta domstolen.

Mot bakgrund av det sagda anser jag att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen prövar förverkandefrågan.

Bevisning

Jag ber att få återkomma med bevisuppgift för det fall Högsta domstolen skulle komma att meddela prövningstillstånd i målet.

Anders Perklev

Lars Persson